
ПОЧАТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ В НАДДНІПРЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Із праці М. Грушевського «Ілюстрована історія України»

«...У Східній Україні, задніпрянській, ...змосковщилося все, що підіймалося над масою народною. Стара книжна мова вимерла, на московську перейшла. Слово народне жило тільки серед простого народу та ...серед нижчого духовенства, попів та дяків-бакалярів, ледве видно й самітно. Маса народна, придавлена кріпацькою неволею, лежала мовчазною, нерухомою, мертвою, і здавалося, що вже не встане — прийшов останній кінець українському життю, як сумно співав наш великий поет (Т. Шевченко)...

Українська національна ідея —

усвідомлення українцями себе як окремої нації, народу з власною історією, мовою, культурою, власними ідеями, поглядами на майбутнє України.

Складові частини української національної ідеї:

- розуміння того, що мова — одна з головних складових становлення української нації;
- пробудження національної гідності українців, національної самосвідомості, українського патріотизму;
- перетворення етнічної спільності в політично свідому націю;
- усвідомлення українцями необхідності національного відродження, створення власної держави;
- пошук шляхів ліквідації національного гноблення й відновлення української державності.

Етапи національного відродження

Академічний	к.ХVІІІ – середина ХІХ ст.	<ul style="list-style-type: none">▣ пробудження інтересу до фольклору▣ вивчення народної мов
Культурний	середина ХІХ ст.	<ul style="list-style-type: none">▣ творення літературних творів рідною мовою
Політичний	к.ХІХ – початок ХХ ст.	<ul style="list-style-type: none">▣ висування політичних вимог

Новгород-Сіверський гурток

Час існування	80–90-і роки XVIII ст.
Склад учасників	О. Гудович, Г. Волинський, Г. Полетика, О. Рачинський, В. Шишацький та ін.
Цілі гуртка	<ul style="list-style-type: none">• Поновлення автономії Гетьманщини;• розвиток національної культури;• поширення патріотичних публіцистичних творів;• створення проектів розвитку освіти в Україні (відкриття гімназії та університету в Новгород-Сіверську, заснування «Академічного зібрання», відродження українських козацьких формувань)
Форми діяльності	Спроби знайти підтримку ідей поновлення державної незалежності України (місія Василя і Петра Капністів у Пруссію)

Основні ідеї «Історії Русів»

- Найбільш видатний історичний твір в Україні кін. XVIII — поч. XIX ст.
- Вперше опублікований 1846 року в Москві Осипом Бодянським.
- Розповідає читачеві про народ український, починаючи з найдавніших часів, про місце його серед інших народів, про постійну боротьбу за свою волю.
- Дає картину історичного розвитку України до 1769 року. Велика увага приділяється розвитку українського козацтва та національно-визвольній війні українського народу під проводом Б. Хмельницького, засуджується політика Росії на українських землях.
- Місце, дата написання та автор цього твору залишаються невідомими до цього часу

Слобожанщина
поч. ХІХ ст.

1805 р. —
відкриття
універси-
тету
в Харкові

1816 –
1819 рр. —
видання
у Харкові
журналу
«Український
вісник»

1834 рік —
видання Ма-
лоросійських
оповідань»
Г. Квітки-
Основ'яненка

Створення
літератур-
ного об'єд-
нання
«Харків-
ські роман-
тики»

Розпочинає
писати
твори ук-
раїнською
мовою
М. Косто-
маров

Із записів російського письменника П. Сумарокова, які він зробив у 1803 р., коли вперше ступив на українську землю

«Інші обличчя, інші звичаї, інший одяг, інший устрій і чую іншу мову. Невже тут границя імперії? Чи не до іншої в'їжджаємо держави?»